

Energidepartementet

Vår dato	18.12.2025
Deres dato:	30.09.2025
Vår referanse	JEF
Deres referanse	24-1539

Høringssvar bygningsenergidirektivet

Vi viser til høring framlagt 30.09.25. Fornybar Norge støtter innleggelse av bygningsenergidirektivet i EØS-avtalen og i norsk rett.

Fornybar Norge organiserer fornybarnæringen og vårt formål er å bidra til at Norge hurtigst mulig blir et bærekraftig nullutslippssamfunn med vekst og verdiskaping basert på fornybar energi, elektrifisering og annen utslippsfri energibruk. Vi har om lag 450 medlemmer i hele verdikjeden, inkludert fornybar energiproduksjon på land og til havs, nettselskaper, entreprenører, strømsalg, leverandører og rådgivere.

Oppsummering

- Fornybar Norge støtter implementering av bygningsenergidirektivet fordi det inneholder gode verktøy for energieffektivisering i bygningsmassen.
- Harmonisering av regelverk med EU er viktig for energisamarbeidet, og sikrer forutsigbarhet og lik konkurranse for næringen.
- Nasjonal plan for renovering av bygg er viktig for å oppnå målet om 10 TWh redusert strømbruk i bygg innen 2030.
- Renoveringsplan og energiregler for nybygg må stimulere til sirkularitet og materialvalg med lave utslipp og ha skjerpede krav til energifleksibel oppvarming for å avlaste kraftnettet.
- Sårbare husholdninger må ivaretas for å gi legitimitet, involvering og oppslutning om omstillingen.
- Fornybar Norge støtter direktivets opptrappingsplan for solenergi i bygg, vi ligger langt unna Stortingets mål om 8 TWh solkraft innen 2030, og sol på tak er viktig for dette målet.
- Norske myndigheter må benytte muligheten til å sette nasjonale primærenergifaktorer.
- Smartklare bygg er bra for fleksibilitet, men må også følges av vurdering av datasikkerhet.

Effektiv utnyttelse av energi og infrastruktur

Målet med direktivet er mer effektiv bruk av energi i bygningsmassen. Fornybar Norge mener vi må satse mer på energieffektivisering i bygg. Globalt er Norge blant landene med størst energibruk pr innbygger. Norge har kaldt klima og bruker stor andel energi til oppvarming. Samtidig er vi i en særstilling ved at vi i stor grad bruker direktevirkende elektrisk oppvarming ved panelovner og varmekabler. Dette gjenspeiles i kraftforbruket som har høyest last på vinteren med drøyt 25 GW, mens den laveste lasten på sommeren er ca. 10 GW. I praksis betyr dette at en vesentlig del av kraftnettets kapasitet ikke utnyttes mesteparten av året.

Som følge av generell forbruksvekst og elektrifisering er kraftforbruket i Norge i vekst, samtidig som det bygges svært lite ny kraftproduksjon. Flere framskrivninger av kraftforbruk i Norge peker mot kraftig redusert kraftoverskudd¹ eller sågar underskudd². Norge går også mot et effektunderskudd³ samtidig som nettkapasiteten er anstrengt.

I en slik situasjon er det svært viktig at energieffektivisering i den norske bygningsmassen gjennomføres, slik at både effekt, kraft og nettkapasitet kan frigis. Både NVE og forskere ved NTNU har gjennom studier av det nordiske kraftsystemet vist at energieffektivisering i bygningsmassen gjennom høyere isolasjonsgrad, større andel termisk/energifleksibel oppvarming og bruk av varmepumper vil redusere topplasten og energiforbruket i det norske kraftnettet^{4,1}. Det vil redusere forskjellen mellom vinter- og sommerlast på kraftsystemet og kraftnettet slik at kraftnettet vil få en jevnere forbruksprofil og økt utnyttelsesgrad gjennom året. Energieffektivisering av bygningsmassen vil dermed både bidra til bedret bygningsstandard og en mer samfunnsmessig rasjonell drift av energisystemet.

Fornybar Norge mener bygningsenergidirektivet inneholder gode tiltak og verktøy for økt energieffektivisering i Norge og støtter derfor innføringen av bygningsenergidirektivet (EPBD 2024/1275) i EØS-avtalen og i norsk rett. Overordnet mener vi at harmonisering av regelverk med EU er viktig for energisamarbeidet, og vi ønsker at EØS-etterslepet innhentes hurtigst mulig. Innlemmelse av direktivet sikrer forutsigbarhet for næringen og de samme investeringssignalene som i land vi konkurrerer med. Av konkurransehensyn bør norsk regelverk ikke gå lenger enn europeisk regelverk med mindre det er samfunnsøkonomisk utredet, jfr. utredningsinstruksen.

Konkrete innspill til direktivet

Fornybar Norge trekker frem følgende punkter fra direktivet som spesielt viktige:

1. Krav om utarbeidelse av en nasjonal plan for renovering av bygg (art. 3)

¹ NVE, Rapport 15/2025

² DNV, Energy Transition Outlook Norway 2025

³ NVE rapport Nr 20/2024

⁴ IEEE, [Large scale introduction Zero Energy Building in the Nordic power system](#), Lindberg et.al

- a. Norge har et mål om å oppnå energieffektivisering og redusert strømbruk i bygg på 10 TWh innen 2030, men planen og virkemidlene er ikke tilstrekkelig til å nå målet. En norsk renoveringsplan bør som et minimum sikre at rammevilkår og virkemidler fører til måloppnåelse, og at disse justeres dersom utviklingsbanen ikke fører mot måloppnåelse.
2. Krav til nye bygninger (art. 7) og eksisterende bygninger (art. 8).
 - a. Renoveringsplanen og energiregler for nybygg må stimulere til sirkularitet og materialvalg med lave utslipp. Krav i offentlige anskaffelser kan bidra til å dra i gang markedet, for eksempel ved bruk av EPD'er og livsløpsanalyser.
 - b. Det er ventet at nye energiregler for teknisk byggforskrift (TEK) snart legges frem. Ved utarbeidelse av nye energiregler for TEK må disse harmonere med bygningsenergidirektivet for å sikre like konkurransevilkår og unngå forsinkelser ved implementering i EØS-avtalen.
 - c. I tråd med målet om 10 TWh redusert strømbruk i bygningsmassen mener vi plan for renovering og energiregler for nybygg må stimulere til energifleksible løsninger. Økt utnyttelse av overskuddsvarme avlaster kraftnettet, men den største barrieren for utnyttelse av tilgjengelig overskuddsvarme er tilgang på bygg med vannbåren varme. Dette er i liten grad omtalt i direktivet fordi direkte elektrisk oppvarming er mer utbredt i Norge enn i EU, men nye energiregler i TEK må ta hensyn til dette.
3. Sårbare husholdninger, energifattigdom og rettferdig omstilling (art. 3, 9, 17, 18)
 - a. Sårbare husholdninger er særlig utsatt for høye strømpriser, men har ofte ikke midler til å gjennomføre renovering. Det er derfor viktig at virkemidler rettes mot denne gruppen for å sikre en rettferdig omstilling. Dette er avgjørende for legitimitet, involvering og oppslutning om omstillingen.
4. Solenergi i bygninger (art. 10)
 - a. Fornybar Norge støtter direktivets plan for utbygging av sol på tak, og viser her også til vår høringsuttalelse om solenergi i byggteknisk forskrift (TEK 17) datert 26.9.2025⁵. Stortinget har vedtatt et mål om 8 TWh solkraft innen 2030, men vi er langt unna å nå målet. Vi ønsker å understreke viktigheten av distribuert solkraft på bygg på bakgrunn av følgende punkter:
 - i. Solkraft på bygg utnytter allerede nedbygde arealer og er ikke i konflikt med natur
 - ii. Solkraft reduserer vårt vannkraftbaserte kraftsystems sårbarhet mot tørrår.
 - iii. Distribuert solkraft bidrar til økt forsyningssikkerhet og robusthet
5. Nullutslippsbygninger og energisertifikater/energimerking (art 11 og 19)
 - a. Revidert energimerkeordning for bygg i Norge trer i kraft 1.1.26 og virker å være i tråd med direktivets artikkel 19. Fornybar Norge oppfordrer til en mer aktiv bruk av energimerket for å skape bevissthet om energieffektive bygg.
 - b. Definisjonen av nullutslippsbygg fastslår en sidestilling av lokalt produsert fornybar energi, fornybar energi fra et energifelleskap, effektiv fjernvarme og -kjøling og øvrig karbonfri

⁵ <https://hoering.dibk.no/hoering/3557/uttalelse/a33d5fa2-d3a6-4667-ae7a-05830c9d0e67>

energi, som fornybar kraft fra kraftnettet. Fra et systemperspektiv støtter vi denne tilnærmingen.

6. Bygningers smartberedskap (art 15)
 - a. En smartklarvurdering av bygg vil fremheve forbrukernes mulighet til implisitt fleksibilitet og samtidig legge til rette for eksplisitt fleksibilitet. Begge formene for fleksibilitet bidrar til redusert belastning på kraftnettet og kraftsystemet og kan derfor utgjøre stor samfunnsmessig nytteverdi. Forbrukernes respons til prissignaler (implisitt) er allerede demonstrert gjennom feltforsøk hvor det konkluderes med at automatiserte systemer vil øke fleksibilitetsvolumet⁶.
 - b. En smartklarvurdering bør også inkludere krav til datasikkerhet slik at fremmede ikke kan ta kontroll med systemet, for således ved aggregert kontroll å forsøke å påvirke kraftsystemets stabilitet eller ramme forbrukerne/sluttkundene.
 - c. Automatiserte styringssystemer må også inkludere reservefunksjonalitet slik at systemer tilknyttet internett også fungerer uten internettilgang.
7. Beregning av energiytelse (art. 4) (primærenergifaktorer). Vi oppfordrer norske myndigheter til å fastsette nasjonale primærenergifaktorer, slik direktivet åpner for.

Avsluttende kommentar

Fornybar Norge ber om en mer helhetlig tilnærming til norsk energi- og klimapolitikk. Vi ønsker at det legges fram en stortingsmelding annet hvert år med en helhetlig energi- og klimaplan. Meldingen bør inneholde en status for energisituasjonen i Norge sett opp mot klimamål, næringslivets kraftbehov og energisikkerhet. Dette bør gjøres sammen med en årlig energiredegjørelse fra statsråden. Både regjeringens årlige klimastatus og plan og Klimameldingen viser et økt kraftbehov for å oppnå norske klimamål, men tallfester hverken behovet eller viser hvordan kraftbehovet skal dekkes. EUs styringssystemforordning inneholder nettopp et slikt verktøy for oppfølging av nasjonal energi- og klimastatus. Fornybar Norge mener derfor at hele styringssystemforordningen må innlemmes i EØS-avtalen snarest.

Vennlig hilsen
Fornybar Norge

Øistein Schmidt Galaaen
Avdelingsdirektør næringspolitikk (konst.)

Jon Erling Fonnéløp
Næringspolitisk rådgiver

⁶ [Hofman et al.](#) Evidence of households' demand flexibility in response to variable hourly electricity prices – results from a comprehensive field experiment in Norway, Energy Policy, 2024